

Opetus- ja kulttuuriministeriö

Viite OKM/41/010/2017

Asia: Hallituksen esitys eduskunnalle lukiolaiksi ja laiksi ylioppilastutkinnon järjestämisestä annetun lain muuttamisesta

Pyydämme ystävällisesti, että opetus- ja kulttuuriministeriö ottaa huomioon Suomen ruotsinopettajat ry:n lausunnon hallituksen esityksestä eduskunnalle lukiolaiksi ja laiksi ylioppilastutkinnon järjestämisestä annetun lain muuttamisesta. Opetus- ja kulttuuriministeriö on pyytänyt lausunnon esityksestä yhdistykseltämme.

Lukiolaki

Suomen ruotsinopettajat ry pitää hyvänä, että lukiolaki uudistetaan ja että uudistuksen tavoitteena on tukea lukiolaisia heidän opinnoissaan ja sujuvoittaa siirtymistä jatko-opintoihin. Kannatamme myös opiskelijan oikeutta saada nykyistä laajempaa ohjausta ja tukea opintoihin ja jatko-opintoihin.

§ 4 Koulutuksen järjestämisluvan myöntämisedellytykset

Haluamme kiinnittää huomiota esityksen kohtaan, jossa esitetään, että koulutuksen järjestäjä päättää lukioista ja muista oppilaitoksista, joissa koulutusta järjestetään. Mielestämme lukio-opetusta tulee antaa ensisijaisesti lukioissa, joissa on lukion kelpoisuusehdot täyttävät opettajat. Lukio-käsite on häviämässä, koska puhutaan muista lukio-opetusta antavista oppilaitoksista.

§ 13 Opintojen järjestäminen

Esityksessä esitetään, että osa lukiokoulutuksen oppimäärän opinnoista on järjestettävä yhteistyössä yhden tai useamman korkeakoulun kanssa. Suomen ruotsinopettajat ry on huolissaan siitä, miten tämä tavoite voidaan saavuttaa kaikissa lukioissa ja miten turvataan lukioiden tasavertaiset toimintaedellytykset. Tavoitteen saavuttaminen vaatii lisäresursseja sekä lukioissa että korkeakouluissa.

Samassa pykälässä todetaan, että opetus on järjestettävä siten, että opiskelijalla on mahdollisuus kehittää kansainvälistä osaamistaan sekä työelämä- ja yrittäjyysosaamistaan. Tämä tavoite on kannatettava, mutta kansainvälisyyden lisäämisen taloudellisia vaikutuksia ei ole arvioitu pykälässä 4.1, jossa arvioidaan esityksen taloudellisia vaikutuksia. Suomen ruotsinopettajat ry painottaa myös tärkeää pohjoismaista kanssakäymistä jo pelkän Suomen geopoliittisen asemansa vuoksi kansainvälistymisessä. Kansainvälistyminen vaatii opettajilta aikaa ja asiantuntemusta verkostojen luomiseen ja ylläpitämiseen. Ilman lisäresursseja hankkeita on lähes mahdotonta toteuttaa. Kansainvälistyminen ei voi tarkoittaa vain sähköisten välineiden avulla toteutettua kansainvälistymistä tai kotikansainvälisyyttä vaan jatkuvaa toiminnan kehittämistä, joka vaatii lisäresursointia.

§ 28 Oppimisen tuki

Suomen ruotsinopettajat ry:n mielestä opiskelijalla on oikeus saada erityisopetusta ja muuta oppimisen tukea. Lakiluonnoksessa esitetään, että tukitoimet toteutetaan opetushenkilöstön yhteistyönä. Mielestämme kirjaus ei ole riittävä. Esitämme, että lakiin kirjataan opiskelijalle oikeus laaja-alaiseen erityisopetukseen.

§ 37 Opiskelija-arvioinnin perusteet

Pykälässä 37 esitetään, että opetuksessa opiskelijalta arvioidaan kielitaidon muiden osa-alueiden lisäksi suullinen kielitaito ja sitä voidaan arvioida erillisellä kokeella. Suomen ruotsinopettajat ry pitää hyvänä sitä, että suullinen kielitaito otetaan huomioon kielitaidon arvioinnissa. Nykyisessä laissa todetaan, että suullista kielitaitoa arvioidaan erillisellä kokeella, jonka laatimisesta vastaa Opetushallitus, ja että kokeen sisällöstä säädetään valtioneuvoston asetuksella. Esityksessä väljennetään suullisen kielitaidon arvioinnin perusteena käytettävän koemateriaalin yhteismitallisuutta. Esitys antaa myös mahdollisuuden siihen, että suullista kielitaitoa ei tarvitse arvioida erillisellä kokeella. Suomen ruotsinopettajat ry:n mielestä on tärkeää, että arvioitaessa suullista kielitaitoa erillisellä kokeella tulee kokeen olla yhteismitallinen. Tällä turvataan arvioinnin tasa-arvoisuus.

§ 57 Henkilöstö

Esitykseen on kirjattu, että koulutuksen järjestäjällä tulee olla riittävä määrä säädetyt kelpoisuusvaatimukset täyttävää opetushenkilöstöä. Koulutuksen järjestäjällä voi olla myös opetusharjoittelua suorittavia henkilöitä. Nykyisessä laissa koulutuksen järjestäjillä tulee olla koulutuksen järjestysmuoto huomioon ottaen riittävä määrä virka- tai työsopimussuhteisia opettajia. Lisäksi koulutuksen järjestäjillä voi olla tuntiopettajia ja muuta henkilöstöä. Suomen ruotsinopettajat ry esittää, että uudessa laissa pitäydytään aikaisemmassa muotoilussa, jossa mainitaan virka- ja työsopimussuhteiset opettajat sekä tuntiopettajat ja muu henkilöstö mukaan lukien opetusharjoittelijat.

Laki ylioppilastutkinnon järjestämisestä annetun lain muuttamisesta

1 b § Ylioppilastutkinnon kokeet

Nykyiseen lakiin on kirjattu, että vähintään yhden tutkinnon pakollisista kokeista tulee olla 2 §:n 2 momentissa tarkoitettu vaativampi koe tai toisen kotimaisen kielen kokeena suoritettu äidinkielen koe. Lakiesityksessä ei ole vaatimusta vaativammasta kokeesta, sillä siinä todetaan, että tutkintoon osallistuvan on suoritettava äidinkielessä ja kirjallisuudessa järjestettävä koe sekä valintansa mukaan kolme koetta ryhmästä, johon kuuluvat toisessa kotimaisessa kielessä, yhdessä vieraassa kielessä, matematiikassa ja reaaliaineessa järjestettävä koe.

Suomen ruotsinopettajat ry esittää, että lakiin kirjataan edelleen vaatimus siitä, että yhden tutkinnon pakollisista kokeista tulee olla vaativampi.

6 a § Kokeiden uusiminen

Esityksessä esitetään, että hyväksytyin kokeen saa uusia rajoituksetta. Suomen

ruotsinopettajat ry:n mukaan esitys lisäisi oppilaitosten kustannuksia ja kuormittaisi entisestään oppilaitosten henkilökuntaa. Suomen ruotsinopettajat ry suhtautuu myös varauksellisesti siihen, että rajaton korotusoikeus auttaisi kokelaita nostamaan arvosanojaan. Pahimmillaan uudistus synnyttää vain tarpeettoman kokeilukulttuurin. Näin ollen asetuksessa tulisi tarkemmin määrittää järkevät käytännön järjestelyt.

Helsingissä 5.3.2018

Satu Pessi
puheenjohtaja
Suomen ruotsinopettajat ry